

การศึกษากิจกรรมการพยาบาลของพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางตามความคาดหวัง
ของตนเองและผู้บริหารการพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข

นางอิชยา สุวรรณกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-568-312-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013095

i1029773x

A STUDY OF CLINICAL NURSE SPECIALIST ACTIVITIES
AS EXPECTED BY THEMSELVES AND NURSE ADMINISTRATORS,
REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTER, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Mrs. Ichaya Suwanakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-568-312-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษากิจกรรมการพยาบาลของพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง
ตามความคาดหวังของตนเองและผู้บริหารการพยาบาล
โรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข

โดย

นางอิชยา สุวรรณกุล

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

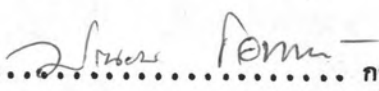

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปรุณไชติ)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุรณโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาทางสถิติที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาลและหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 15 แห่งที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

อิชยา สุวรรณกุล

อิชยา สุวรรณกุล : การศึกษากิจกรรมการพยาบาลของพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางตามความคาดหวังของตนเองและผู้บริหารการพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข (A STUDY OF CLINICAL NURSE SPECIALIST ACTIVITIES AS EXPECTED BY THEMSELVES AND NURSE ADMINISTRATORS, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTER, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ประนอม โททานนท์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังของพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางและผู้บริหารการพยาบาลต่อกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง" รวมทั้งศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังและความมั่นใจของพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่งของตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า

1. พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางและผู้บริหารการพยาบาลมีความคาดหวังต่อกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง" โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังสูงกว่าพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง
2. พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางและผู้บริหารการพยาบาลมีความคาดหวังรายข้ออยู่ในระดับ "มาก" ขึ้นไปทุกข้อ ทั้ง 2 กลุ่มมีความคาดหวังตรงกันในระดับ "มากที่สุด" 2 ข้อ คือ "เป็นที่ปรึกษาแก่หัวหน้างานหอผู้ป่วยและบุคลากรพยาบาลในการสอนผู้ศึกษาให้กับผู้ป่วยและครอบครัวในรายที่มีปัญหา" และ "วางแผนเยี่ยมตรวจผู้ป่วย (Nursing round) ในสาขาที่รับผิดชอบร่วมกับหัวหน้างานหอผู้ป่วยและบุคลากรพยาบาลเพื่อสำรวจและให้คำปรึกษาแนะนำการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง"
3. พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางมีความคาดหวังและมีความมั่นใจต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่งของตนเอง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังสูงกว่าความมั่นใจ
4. พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง มีความมั่นใจโดยส่วนรวมอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความมั่นใจสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ "เป็นที่ปรึกษาแก่หัวหน้างานหอผู้ป่วยและบุคลากรพยาบาลในการสอนผู้ศึกษาให้กับผู้ป่วยและครอบครัวในรายที่มีปัญหา" "วางแผนเยี่ยมตรวจผู้ป่วย (Nursing round) ในสาขาที่รับผิดชอบร่วมกับหัวหน้างานหอผู้ป่วยและบุคลากรพยาบาลเพื่อสำรวจและให้คำปรึกษาแนะนำการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง" และ "ปฐมนิเทศบุคลากรพยาบาลใหม่และนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงาน เกี่ยวกับกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติการพยาบาลที่สำคัญ ๆ ในสาขาที่รับผิดชอบ"
5. พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางจำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา มีความคาดหวัง รวมทั้งมีความมั่นใจต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่งของตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ผู้บริหารการพยาบาลจำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีความคาดหวังต่อกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง" ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชาพยาบาลศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต อิชยา สุวรรณกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]

ICHAYA SUWANAKUL : A STUDY OF CLINICAL NURSE SPECIALIST ACTIVITIES AS EXPECTED BY THEMSEIVES AND NURSE ADMINISTRATORS, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTER, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PRANOM OTHAGANONT, ED.D.

The main purposes of this research were to study and compare clinical Nurse Spécialists and Nurse Administrators' expectations concerning the Clinical Nurse Specialist activities. The study also to compare the expectations and the confidences of Clinical Nurse Spécialists concerning the Clinical Nurse Specialist activities.

The Major Findings

1. There was a statistical significant difference at the .05 level between the total mean score of the expectations of Clinical Nurse Spécialists and Nurse Administrators concerning the Clinical Nurse Specialist activities. The expectations of Nurse Administrators were higher than Clinical Nurse Spécialists.
2. Both groups had mean score in every items at least in the "more" level. The items which Clinical Nurse Spécialists and Nurse Administrators had expected in the "most" level were "Health education consultant." and "Nursing round Planning."
3. There was a statistical singificant difference at the .001 level between the total mean score of the expectations and the confidences of Clinical Nurse Spécialists concerning the Clinical Nurse Spécialist activities. The mean score of the expectations were higher than the confidences.
4. The total mean score of Clinical Nurse Spécialists' confidences were in the 'moderate' level. The first three items which Clinical Nurse Spécialists had high confidences were "Health education consultant." "Nursing round planning." and "Nursing students and graduated nurses orientation."
5. There was no statistical singificant difference at the .05 level of both the expectations and the confidences of Clinical Nurse Spécialists classified by thier educational background, concerning the Clinical Nurse Spécialist activities.
6. There was no statistical significant difference at the .05 level of the expectations of Nurse Administrators classified by their educational background, positions and experiences, concerning the Clinical Nurse Spécialist activities.

ภาควิชาพยาบาลศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติต อิชยา สุวรรณกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Uma fern*

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ปัญหาของการวิจัย	5
แนว เหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายหรือนิยามของคำว่า "พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง"	12
ความเป็นมาและความสำคัญของพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง	12
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและกิจกรรมการพยาบาลของพยาบาล- ผู้ชำนาญเฉพาะทาง	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	30
ประชากร	30
ตัวอย่างประชากร	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การหาความเที่ยงของแบบสอบถาม	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	91
สรุปผลการวิจัย	94
อภิปรายผลการวิจัย	97
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	111
ประวัติผู้วิจัย	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรของโรงพยาบาลศูนย์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	32
1/1 จำนวนตัวอย่างประชากรของโรงพยาบาลศูนย์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	33
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนที่สมบูรณ์	37
3 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางและ ผู้บริหารการพยาบาลจำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา	42
4 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางและ ผู้บริหารการพยาบาลจำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน	43
5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางและ ผู้บริหารการพยาบาลต่อกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญ เฉพาะทาง" จำแนกเป็นรายด้าน	44
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางและ ผู้บริหารการพยาบาลต่อกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญ เฉพาะทาง" ด้านการบริหารงานจำแนกเป็นรายข้อ	46
7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางและ ผู้บริหารการพยาบาลต่อกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญ เฉพาะทาง" ด้านบริการพยาบาลจำแนกเป็นรายข้อ	53
8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างพยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทางและ ผู้บริหารการพยาบาลต่อกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญ เฉพาะทาง" ด้านวิชาการจำแนกเป็นรายข้อ	59
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างความคาดหวังและความมั่นใจของพยาบาล ผู้ชำนาญเฉพาะทางต่อกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่งของตนเองจำแนก เป็น รายด้าน	66
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างความคาดหวังและความมั่นใจของพยาบาล ผู้ชำนาญเฉพาะทางต่อกิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่งของตนเองด้านการ บริหารงานจำแนกเป็นรายข้อ	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างความคาดหวังและความมั่นใจของพยาบาล ผู้ชำนาญเฉพาะทางต่องิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่งของตนเองด้าน บริการพยาบาลจำแนก เป็นรายข้อ	74
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างความคาดหวังและความมั่นใจของพยาบาล ผู้ชำนาญเฉพาะทางต่องิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่งของตนเองด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ	79
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังและ เปรียบ เทียบค่า เฉลี่ยความมั่นใจต่อ กิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง" ระหว่าง พยาบาลผู้ชำนาญ เฉพาะทางที่มีวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา และระดับปริญญาตรี	86
14	เปรียบเทียบค่า เฉลี่ยความคาดหวังต่องิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง" ระหว่างผู้บริหารการพยาบาลที่มีวุฒิการศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรีขึ้นไป	88
15	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรผู้บริหารการพยาบาล ค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน และระดับของความคาดหวังต่องิจกรรมการพยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง" จำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติงานและระยะเวลา การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน	89
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังต่องิจกรรมการ พยาบาลในตำแหน่ง "พยาบาลผู้ชำนาญเฉพาะทาง" ของผู้บริหารการพยาบาล ที่มีตำแหน่ง เป็นหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้างาน ทอผู้ป่วย และผู้บริหารการพยาบาลที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป	90